

Verksamhetsberättelse Föreningen Ordfront 2016

Inledning:

2016 blev ett både utmanande och aktivt år för föreningen med de olika enheterna. Mänskliga Rättighetsdagarna lockade större publik än någonsin, Demokratiakademins kansli publicerade framgångsrikt två böcker, föreningen och magasinet drev tillsammans och var för sig frågor och opinion kring viktiga MR-frågor i Sverige och arbetet för de politiska fångarna i Ryssland fick både större genomslag och synlighet. Verksamheten och aktiviteterna kunde genomföras bitvis med små medel men stor vilja, och framförallt trots en ansträngande och påfrestande likviditet.

Föreningsstyrelsens arbete

Vid den ordinarie föreningsstämman den 28 maj 2016 antogs i första läsningen nya stadgar för Föreningen Ordfront. Vid en extra stämma den 26 november 2016 antogs de nya stadgarna i andra läsningen. Därmed är Föreningen Ordfronts stadgar bättre anpassade till nuvarande organisation.

Den nya styrelse, som valdes vid ordinarie stämman 2016, har också utarbetat ett styrelsedokument – Instruktion för föreningsstyrelsen och generalsekreteraren – som fungerar som ett internt arbetsdokument för styrelsen. Det klargör styrelsens och arbetsutskottets uppgifter, riktlinjer för styrelsens sammanträden och protokoll, för reseersättningar o.dyl. samt generalsekreterarens uppgifter och ansvar.

Den nya styrelsen tillsatte även en särskild ekonomigrupp för att utreda möjligheter att stärka föreningens ekonomi. Ekonomigruppen har bland annat ägnat sig åt föreningens likviditet som fortsatt är synnerligen ansträngd. Gruppen har även utrett vad det stora kapitalunderskott som föreningen dras med kan härledas till med syfte att se om det går att åtgärda. Gruppen har även ägnat sig åt frågor kopplade till föreningens bolag, moderbolaget Ordfront AB samt dess dotterbolag. Sedan tidigare finns ett beslut från styrelsen om att avveckla Ordfront AB. Under hösten 2016 tog styrelsen beslut att avveckla bolagen Ordfront Kultur Aktiebolag, Ordfront Galago Aktiebolag och Lyrikklubben i Stockholm Aktiebolag. Beslutet verkställdes rörande de två helägda dotterbolagen Kultur och Galago.

Avvecklingen av Ordfront AB och föreningens möjlighet att kompensera lånegivande medlemmar upptog även 2016 en del av styrelsens tid, främst genom ekonomigruppen. Ordfront AB:s styrelse vill avveckla bolaget och föreningsstyrelsen har tidigare konstaterat att endast en konkurs då skulle vara möjlig. Enligt ett beslut av föreningsstämman 2014 får styrelsen möjlighet att kompensera långivare som efterskänker sina lån, vilka då tas över av föreningen, med medlemskap. Föreningsstyrelsen kan konstatera att inga lån övertagits under 2016 och att ekonomin inte tillåtit någon annan ekonomisk kompensation.

Föreningen drogs även 2016 med likviditetsproblem, vilket försvårades av att en del av verksamhetsgrenarna hade svårt att redovisa ett noll- eller plusresultat. Årets resultat blev därmed något sämre än föregående år. Föreningen lyckades dock att minska sin skuld till förlaget under året. En ny uppgörelse med förlaget innebär att skulden ska vara helt borta 2017.

Under höstens sammanträden har styrelsen också, vid sidan av rapporter och beslutsärenden haft lite längre samtal om föreningens verksamhet och organisation, stämma, stämmohandlingar mm.

Styrelsen sammanträdde sex gånger under 2016 (tre gånger på våren och tre på hösten). Arbetsutskottet och ekonomigruppen sammanträdde vid behov.

Föreningsstyrelse 2016-01-01 – 2016-05-28:

Ordförande: Anna Wigenmark.

Ledamöter: Farid Bonakdar, Malin Fryknäs, Sten de Geer, Christina Johnsson (fram till oktober 2016), Sofia Kjellén, Hanna Victoria Mörck, Elena Namli, Jan-Erik Pettersson, Ryan Tebo och Benton Wolgers.

Suppleanter: Cecilia Gustavsson, Kadidja Bedoui, Sarah Schulman och Noor Saeed.

AU: Sofia Kjellén, Cecilia Gustavsson och Anna Wigenmark .

Föreningsstyrelse 2016-05-28 – 2016-12-31:

Ordförande: Tore Persson.

Ledamöter: Fatma Aksal, Cecilia Gustavsson, Jana Jakob, Sofia Kjellén, Titti Knutsson, Hanna Victoria Mörck, Jan-Erik Pettersson, Anisur Rahman, Mona Strindberg, Benton Wolgers och Anna Wigenmark (adj.).

Suppleanter: Nour Saeed, Martin Smedjeback och Abdinoor Mohammed.

AU: Tore Persson, Sofia Kjellén, Cecilia Gustavsson och Anna Wigenmark (adj).

Ekonomi-grupp: Tore Persson, Anna Wigenmark och Leif Ericsson.

Föreningsverksamheten

Medlemsadministration och ekonomi

Sedan 2015 hanteras medlemsregistret av en extern aktör, Nätverkstan i Göteborg. Skälet till förändringen berodde på att föreningens eget, gamla medlemsregister, var svårt att uppdatera, sårbart och innehöll buggar som inte gick att rätta till. Flytten till Nätverkstan och det uppdaterade medlemsregistret innebar att antalet medlemmar sjönk, men samtidigt motsvarar medlemsintäkterna numera antalet betalande medlemmar. Under året diskuterades möjligheter att förbättra och utveckla förnyelseavierna för att locka fler medlemmar att stanna kvar.

Föreningen gav inte ut några böcker under året men däremot sattes och trycktes en bok i DemokratiAkademins regi, en ny version av Handbok för klassråd, för årskurs 4-6 (se mer under Demokratiakademin nedan).

Minst en gång i månaden har nyhetsbrev skickats ut med nyheter och erbjudanden från föreningen, DemokratiAkademin, Mänskliga Rättighetsdagarna och Ordfront magasin. Nyhetsbrevet har cirka 3 500 prenumeranter, varav de flesta är medlemmar i föreningen. Nyhetsbrevet innehåller allt från information om nya kurser och böcker till medlemserbjudanden från samarbetspartners.

Hösten 2015 tog Ordfront tillbaka ekonomihanteringen som sedan försäljningen av Ordfront Förlag legat ute hos en extern redovisningsbyrå. Löneadministration och bokslut hanterades dock fortsatt av en extern aktör under 2016 men beslutet att anställa en ekonom till kontoret gav betydligt bättre kontroll på kassaflöde och likviditet. Under 2017 tas även löneadministrationen över av den anställda ekonomen.

Värkning och synlighet

Behovet av att värva fler medlemmar och synliggöra föreningens verksamhet är fortsatt stort. Samtidigt har de flesta tidigare värkningsinsatser visat sig vara resurskrävande med ett ojämnt resultat. Föreningen har därför valt ökad synlighet och aktivism för att visa vad Ordfront är och därmed locka medlemmar på lång sikt. Under året valde föreningen att ha närvaro och värkning vid musikfestivalen Peace & Love i Borlänge, Bokmässan i Göteborg och på Mänskliga Rättighetsdagarna i Malmö. Dessutom anordnades ett antal övriga utåtriktade aktiviteter under året där föreningens verksamhet synliggjordes. (se mer nedan)

Digitalt medlemskap har erbjudits sedan slutet av 2015, för 375 kr/år, men har hittills inte lockat fler än ett 20-tal nya medlemmar.

De insatser som gjordes under 2016 innebar visserligen att Ordfronts namn synliggjordes i nya sammanhang, men ytterligare resurser behöver läggas på utveckling av Magasinet samt på rena väravningsinsatser för att öka medlemsantalet.

I slutet av 2016 påbörjades arbetet med en ny hemsida för Ordfront magasin, som får adressen www.ordfrontmagasin.se. Denna förväntas vara klar i början av 2017.

Kommunikation

Målsättningen med kommunikationen är att öka kännedomen och intresset för föreningen, öka medlemsantalet samt stärka föreningen Ordfronts roll som en viktig röst i samhällsdebatten.

Föreningen använder sig idag av Facebook, Instagram, nyhetsbyrå My News Desk och blev i början av 2016 medlemmar i Globalportalen för att få synas där. Globalportalens främsta målgrupp är personer i åldern 16-30 vilket kan öka vår chans att nå ut till yngre.

Minst två uppdateringar i veckan görs på Facebook och hemsidan. Regelbundet uppmanades egna vänner att ”gilla” sidan, liksom medlemmar i Facebookgruppen, något som tillsammans med ökade aktiviteter gett resultat i ökad synlighet. Antalet följare på Facebook har successivt ökat och var vid årsskiftet ca. 1200. Målet är att dubblera den siffran.

Föreningens verksamhet lyftes fram redaktionellt på två föreningsidor i varje nummer av Ordfront magasin. Artiklar, intervjuer och reportage som rör föreningens verksamhet eller aktuella ämnesområden publicerades. Generalsekreterarens krönikor lyftes också upp på hemsidan för att ytterligare synliggöras. Föreningen har även medverkat med texterna till Magasinet MR-sida.

Kurser

Föreningen fortsatte under året att anordna de omtyckta skrivarkurserna med Sören Bondeson. Under våren 2016 startades en ny kurs i mänskliga rättigheter och demokrati som har blivit mycket uppskattad. Kurserna är ett svar på det behov som Ordfront ser rörande bristande kunskaper i mänskliga rättigheter generellt i samhället och tar upp Ordfronts roll som folkbildare i ämnet. Kurserna erbjuds ännu bara i Stockholm och genomförs med hjälp av ideellt arbetande utbildare samt personal vid Ordfronts kansli. Alla med mångårig erfarenhet från folkbildning och rättighetsarbete. Under året togs flera kontakter med folkhögskolor och studieförbund för att sprida kurserna samt hitta ekonomi i verksamheten. Ett stort intresse har redan visat sig och föreningen fortsätter att verka för att etablera kurserna.

Medlemsadministration

Antalet medlemmar vid årsskiftet var enligt nätverkstans register strax under 4000 personer, vilket är ett tapp från tidigare år. Nätverkstan i Göteborg tar emot nya medlemsanmälningar, adressändringar, uppsägning av medlemskap och avisering. Resterande medlemsärenden sköts fortfarande av föreningen.

Under året inleddes åter ett samarbete med Ordfront förlag och föreningen har under året kunnat erbjuda nytugivna böcker från Ordfront förlag till medlemmar som vill ge bort eller värva nya medlemmar.

Utåtriktat arbete och kampanjer

Mänskliga rättigheter i Sverige

Under året medverkade Ordfront i framtagandet av en alternativ rapport till FN:s kommitté för de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna. Ordfronts ställde sig bakom rapporten och bidrog med texter kring rätten till bostad, en fråga som på olika sätt lyftes fram under året.

Genom texter i Ordfront Magasin granskades och sågades regeringens utredning om utsatta EU-medborgare och den nya tillfälliga asyllagen mm.

Ryssland

Under 2014 startade föreningen Ordfront en kampanj för de så kallade Bolotnajafångarna, dvs. demonstranter som protesterade mot återinstallationen av Putin som president i maj 2012 och som därefter gripits och fängslats misstänkta för bland annat massupplopp och våld mot polisen. Domarna är tydligt politiska och har som avsikt att avskräcka från politisk opposition mot regimen. Amnesty International anser att fångarna är samvetsfångar. Föreningen anordnade två seminarier om Bolotnaja redan i november 2013 på Mänskliga Rättighetsdagarna och på våren 2014 påbörjades kampanjen som innebär att fångarna och deras öden presenteras och följs på hemsidan. I den mån det har varit möjligt har även texter av fångarna publicerats. Svenska och ryska kulturarbetare har under åren gett sitt stöd till kampanjen i olika videor (se Ordfronts Youtubekanal)

Även under 2016 har arbetet fortsatt, bland annat har flera manifestationer genomförts och tillsammans med Amnestys lokalgrupp i Göteborg planerades och genomfördes en stödgalä för de politiska flyktingarna i Ryssland, nu med fokus på de så kallade Krimfångarna, dvs personer som kritiserat annekteringen av Krim och sedan straffats hårt för detta. Anhöriga till regissören Oleg Sentsov och punkmusikern Alexey "Sokrates" Sutuga medverkade i ett samtal och tre lokala

göteborgsband spelade utan ersättning för att skapa uppmärksamhet kring fallen. Ordfront fick även i uppdrag av musikfestivalen Peace and Love att anordna en talkshow om kulturarbetares och framförallt ryska musikers situation idag och hade då möjlighet att bjuda in två mycket kända ryska akter, Michail Borzykin från Televizor och bandet Barto. På bokmässan i Göteborg arrangerade Ordfront seminariet ”Det tystade Ryssland och Kremls fångar” om repression mot oliktankande och minskat kulturutrymme i Putins Ryssland. Medverkade gjorde f.d. Bolotnajafångaren Alexei Polikhovich, inbjuden från Ryssland. Även informationen i Ordfronts monter fokuserade på Rysslandskampanjen.

Ett särskilt informationsmaterial om Bolotnajafångarna har tagits fram, vilket uppdateras allt eftersom nya gripanden eller frigivningar sker. Texter om och av fångarna publiceras löpande på Ordfronts hemsida och länkas till föreningens Facebooksida. En särskild digital tidslinje har skapats för att intresserade lättare ska kunna följa händelseutvecklingen.

Ordfronts seminarier på MR-dagarna

Föreningen deltog under året aktivt i det förberedande arbetet och de lokala processerna kring Mänskliga Rättighetsdagarna. Under själva konferensen anordnades flera samtal och seminarier, dels på egen hand, dels tillsammans med MR-dagarna. Ordfront medverkade även i invigningens inledande samtal och använde sin utställningsmonter för att sprida information om Ordfronts kurser i mänskliga rättigheter.

Temat för MR-dagarna var Det handlar om dina rättigheter (se mer om hela eventet nedan). Ordfront anordnade seminarier kring frågor som drivs av föreningen eller lyfts av Ordfront Magasin.

Föreningen bjöd in James Ninrew, som deltog i seminariet *Extract companies and accountability for human rights violations*”, under vilket det diskuterades när ett företag kan hållas straffrättsligt ansvarigt för människorättsbrott som begås för att bereda mark för utvinningsindustrin. James Ninrew deltog som representant för en befolkningsgrupp i södra Sudan som drabbades hårt av oljekrigen. Seminariet diskuterade särskilt de misstankar om folkrättsbrott som företagsledare i svenska bolaget Lundin Oil delgivits av svensk åklagare. Föreningen har fortsatt att bevaka frågan på olika sätt.

Under seminariet *Economic, social and cultural rights – what do they mean?* diskuterades vad de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna innebär och i seminariet *Refugee crisis – for whom?* diskuterades effekterna och konsekvenserna av Europas gränskontroller på asylrätten. Här deltog bl.a. Feray Salman från Human Rights Joint Platform Turkiet.

Under seminariet *Är yttrandefriheten i Europa hotad?* diskuterades tryck- och yttrandefriheten och hur den inskränks i bl.a. Ryssland, Polen, Ungern och Tjeckien.

Demokratipriset

Under Mänskliga Rättighetsdagarna i Malmö delades även Ordfronts Demokratipris för 2016 ut, som denna gång gick till Refugees Welcome Sweden och Refugees Welcome Sverige.

På plats fanns Tobias Lohse från Refugees Welcome Sverige och Kajsa Sörman från Refugees Welcome Sweden. Juryns motivering till priset återfinns på Ordfronts hemsida.

Ordfront Magasin

Utgivningen:

Under 2016 utkom magasinet med 6 nummer à 52 sidor.

Ungefär vartannat nummer har innehållit fler artiklar på ett särskilt utvalt tema, de andra har istället en huvudartikel.

En stående kulturavdelning har kritik, kommentarer och reportage/essä. Ofta publiceras utdrag ur en kommande/aktuell bok. Under 2016 har redaktionen intervjuat radikala tänkare med huvudfrågan ”nuläget och framtiden”?

Varje nummer har en avdelning med nyheter från mänskliga rättighetsfären. Varje nummer innehåller ”Föreningsidor” där Föreningen Ordfront står för innehållet.

En stående sida är en annons för Ordfront Förlag och en krönika av förlagschefen.

Årets sista nummer var som vanligt ett specialnummer om böcker och litteratur – Ordfronts litterära magasin, OLM. Detta år med temat ”Spanska inbördeskriget (80 år)”.

Redaktionen och eventuella praktikanter står för en del av texterna i magasinet, övrigt köps in från frilansare. På nätet representeras tidningen av ”omlinemagasin” där utvalt material ur papperstidningen publiceras, men också näteget material.

Innehållet i årets nummer i korthet:

Nummer 1: Intervju med Carsten Jensen av Jan-Erik Pettersson om Danmark och dess deltagande i Afghanistankriget. Debatt om Sverige eventuella medgång i Nato. Karen Austin om mansrollen och våld. Sonia Hedstrand om de manliga kroppsidealen i konsthistorien och i dagens västerländska konsumtionskultur.

Nummer 2: Om det moderna propagandakrigets tekniker av Daniel Wiklander, intervju med Peter Pomerantsev. Intervju med ryska dissidenten Aleksej Polikhovitj av Eugene Wolynsky. Om

Bernie Sanders rörelse, om flyktingmottagning på Öland. Reportage från Naomi Kleins och Justin Trudeaux Kanada.

Nummer 3: Stort reportage från USA:s rostbälte av Tomas Polvall där Trumps valseger förutspås. Intervju med Emerich Roth som varnar för den nya extremhögern. Kitty Ehn om civil olydnad. Daniel Wiklander om begreppet entrism (och Miljöpartiet). Solidaritetsrörelsen med flyktingar på Samos. Om asylsökande i Västergötland som organiserar sig.

Nummer 4: Intervju med ekjordbruksexperten och bonden Gunnar Rundgren. Reportage från kampen mot Dakot Access Pipeline av Weesam Al-Badry. Sonia Hedstrand granskar den svenska doktrinen ”Feministisk utrikespolitik”. Novell av Marjaneh Bakhtiari.

Nummer 5: Tema: drogpolitik. Intervju med Ethan Nadelmann av Daniel Berg. Daniel Wiklander om Nils Bejerot. Gabriel Söderberg om ekonomipriset till Nobels minne. Om de förföljda hazarernas utsatta situation av Johan Berggren. Om källkritik av Marianne Steinsaphir.

Nummer 6: OLM – litteraturnummer. Tema: Spanska inbördeskriget 80 år. Jan-Erik Pettersson intervjuar historikern Paul Preston som i ny bok menar att Spanska inbördeskriget innebar ett delvis förtiget folk mord. Reportage av Astrid Menesanch Tobieson från de fascistiska hyllningarna av Franco på dennes dödsdag vid dennes grav. Daniel Wiklander om länken mellan JRR Tolkien och Franco. Eugene Wolynsky om Arthur Koestlers och hans intellektuella arv. Ingvar Oja läser fem amerikanska politiska filosofer som förutspått Trump-utvecklingen och den amerikanska demokratins förfall. Marianne Steinsaphir läser om folkrörelser i svenska romaner från 2015 och 2016. Hiram Li om dagens forcerade utvisningarna från Sverige, sedda i ljuset av Folke Bernadottes och Röda korsets ”vita bussar” under Andra världskrigets slutskede.

Utåtriktade aktiviteter:

I samband med utgivningen av nr 2 visade magasinet Naomi Kleins film ”This changes everything” med efterföljande föreläsning om klimataktivism där bland andra ekonomen Kitty Ehn, Klimataktion deltog. Magasinet medverkade i flera av föreningens aktiviteter under året som Bokmässan i Göteborg.

Upplaga:

Såsom tidigare år sjönk åter den prenumererade upplagan. Under 2016 från 4200 ex till strax under 4000. **Något hundratal prenumererar digitalt, dvs får bara en pdf av magasinet, för reducerat årspris.** Rabatter ges till unga under 25.

Detaljister, främst Pressbyrån säljer magasinet via distributören Interpress, samt Nätverkstan i mindre utsträckning. Magasinet säljer 200-400 ex av varje nummer i detaljhandeln. Ytterligare försäljning sker via kansliet och Nätverkstan, men marginellt. OM säljs också som digital version via hemsida. Samarbete med annonsören/tidningssamlende sajten Tidningskungen, som tar provision på försålda prenumerationer, gav uppskattningsvis cirka 50 extra sålda sådana. Ordfront Magazin fick under 2015 200 000 kronor i tidskriftsstöd av Statens Kulturråd, höjt 25 000 kr från föregående år. Annonsintäkterna hamnade på budget, cirka 30 000 kr per nummer.

Tryck:

Ordfront magasin trycks hos Carlshamn Tryck och Media (CTMAB) i Blekinge.

Demokratiakademin

Demokratiakademin startades 1993 och är ett välkänt och respekterat nätverk med ca 35¹ organisationer som arbetar inom folkbildning, kommuner, skolor, teatrar samt konsultföretag som samverkar för att skapa en ökad respekt för, och kunskap om, demokrati och mänskliga rättigheter. DemokratiAkademin arbetar långsiktigt med att skapa förutsättningar för att ord som demokrati, mänskliga rättigheter, jämlikhet och inflytande ska omsättas i praktisk handling.

Under året har Demokratiakademin kansli genomfört uppdrag internt med demokratiutveckling med våra samverkande. Kansliet har även arbetat externt med ett antal olika uppdragsgivare i Sverige.

Utöver detta har nya metoder, material och utvecklingsprojekt tagits fram tillsammans med övriga i nätverket. Kansliet administrerar nätverkets kommunikationskanaler, distribuerar böcker, marknadsför nätverket och planerar samt och utvärderar de pågående uppdragen som utförs. DemokratiAkademin en av huvudarrangörerna för Mänskliga Rättighetsdagarna och kansliet medverkar i arrangörsgruppens möten och arbeten.

Konkreta mål för organisationen 2016:

Att stärka DemokratiAkademin nätverk

Demokratiakademin kansli har genom dialog och konkret arbete med samverkande stärkt nätverket. Under 2015 bidrog DemokratiAkademin till *2014 års Demokratiutredning* och har under våren 2016 varit remissinstans till denna. Under MR-dagarna genomfördes ett seminarium i vilket demokratiminister Alice Bah Kuhnke deltog. Sammantaget visar detta att Demokratiakademin är en viktig samverkansaktör i demokratiarbetet i Sverige.

Att medlemmarna i nätverket erbjuds bra nätverksträffar och tillgång till bra kunskap och metoder.

Under våren genomfördes en lyckad nätverksträff på ABF Stockholm den 10 mars, då vi förutom de närvarande verksamheternas utmaningar och framgångar lyfte utvecklings- och samverkansmöjligheter för nätverket. Med oss hade vi en gäst, Matilda Wärnmark från 2014 års demokratiutrednings kansli som föredrog utredningens förslag. Totalt deltog representanter från 10 av våra nätverksmedlemmar, samt ett par intresserade. Höstens träff fick ställas in p.g.a. för få anmälningar.

¹ Samverkande i nätverket år 2016 var ABF; ABF Stockholm, Boo Folkets Hus, Diakonia, Farsta stadsdelsförvaltning Fritiden, Fritidsforum, Fonden för Mänskliga Rättigheter, Föreningen Ordfront, Föreningen Peace & Love, Hyresgästföreningen region Mitt, Härryda kommun, Hökarängskolan Stockholm Stad, Gubbängskolan Stockholm Stad, Kristinehamns kommun, Kvickenstorpskolan Stockholm Stad, Kyrkeruds Folkhögskola, Ljungskile Folkhögskola, Mångkulturellt Centrum, PRO Stockholms län, Reacta, Riksförbundet Hem och Skola, Rädda Barnen, Svenska Folkhögskolan lärarförbund, Storytelling & Demokratiutveckling

Att tydliggöra DemokratiAkademiens förhållande till huvudmannen Föreningen Ordfront, genom att bl.a. samverka kring kurserna i mänskliga rättigheter och demokrati.

Efter önskemål från DemokratiAkademiens kansli har föreningsstyrelsen fattat beslut om hur ett eventuellt överskott respektive underskott för Demokratiakademiens (kansliets) verksamhet ska hanteras. Ledningen har även fattat beslut om hur tjänster mellan de olika enheterna ska budgeteras. Kansliets anställda deltog under året i planering och genomförande av Ordfronts kurs ”Bli en demokratisk människorättsförsvarare”.

Verksamhetsutveckling

Konkreta mål för verksamhetsutveckling:

Att utveckla DemokratiAkademiens interna organisationsstruktur

Arbetet med att skapa en hållbar utveckling för DemokratiAkademin fortsätter. Precis som alla övriga enheter inom Ordfront, föreningsarbetet, Magasinet och Mänskliga Rättighetsdagarna har DemokratiAkademiens kansli ett uppdrag att söka bidrag eller sälja tjänster för att täcka sina egna personalkostnader och bidra till de gemensamma kostnaderna. Om uppdragen tar för mycket tid i relation till hur stor den ekonomiska ersättningen blir, finns en risk att det inte finns tid till behövlig metod- och materialutveckling eller till administration och marknadsföring. För att verksamheten ska ha möjlighet att utvecklas behöver DemokratiAkademin en stabil ekonomi över en längre tidsperiod. Det kräver flera långsiktiga finansieringsmöjligheter och att nya källor till finansiering måste hittas.

Vid årsskiftet minskade antalet anställda vid Demokratiakademiens kansli eftersom de ekonomiska kalkylerna inte visade att enheten skulle kunna bära tre heltidsanställda. Sammantaget gick också Demokratiakademin med underskott 2016, mot ett överskott året innan. Det innebär bland annat att kansliet inte kan genomföra lika många uppdrag och att det saknas tillräcklig kapacitet för att ta hand om intern administration. Ytterligare en konsekvens är att det med ett litet kansli saknas tid till framåtsyftande möten och att arbeta med DemokratiAkademiens långsiktiga verksamhetsutveckling. Motorn för DemokratiAkademin är dess kansli, som är placerat på föreningen Ordfront, som tog initiativ till nätverket en gång i tiden. Föreningen har juridiskt och ytterst ekonomiskt ansvar för Demokratiakademiens kansli, och därmed också arbetsgivaransvaret för personalen.

Under höstterminen 2016 påbörjade kansliet i samverkan med RIO folkhögskolor och REACTA ett ansökningsförfarande av två ansökningar till Allmänna Arvsfonden. Dessa sammanställs under januari 2017. Underlag har också tagits fram för en ev. ansökan till Postkodlotteriet.

Haninge kommun ansökte under hösten 2016 till Internationella Centrum för Lokal demokrati (ICLD) för ett demokratiutvecklingsprojekt de vill starta med kommunen Kozarska Dubicia i Bosnien –Hercegovina. En förberedande ansökan godkändes i december. Personal från DemokratiAkademiens kansli kommer att medverka i projektet.

Att bibehålla och stärka samarbete med de frilansande medarbetarna.

Samarbetet med våra frilansare har utvecklats under året. Framförallt genom det uppdrag vi har

genomfört åt SST under 2016.

Att utveckla nya metoder för demokrati och mänskliga rättigheter

Detta arbete pågår hela tiden med våra uppdragsgivare. Under 2016 kan speciellt nämnas arbetet med att utveckla en kurs för unga aktiva ledare inom Sveriges trossamfund ihop med SST. Utveckling av Handbok för Klassråd åk 4-6 genomfördes med Farsta grundskolor. Framtagande av metoder för att öka ungas med funktionsvariationers möjligheter att lyckas med egenorganisering har pågått under 2012-2016 tillsammans med Fritidsforum.

Att säkerställa Democracy.se och hitta rutiner för administrationen av sidan

Under 2016 har vi renoverat metodportalen något och gjort den mobilanpassad. Det behövs ekonomiska förutsättningar för att utveckla sidan, vilket ej har funnits 2016.

Kommunikation

Konkreta mål för kommunikation:

Att bli bättre på att synliggöra de metoder vi utvecklat tillsammans med våra samverkande.

Under 2015 tog metodmaterialet ”Handbok för klassråd” fram, vilket riktar sig till lärare i grundskolans årskurs 7-9. Materialet är efterfrågat och har hittills sålts i ca 1800 exemplar. Under verksamhetsåret 2016 har kansliet tagit fram ett nytt material som bygger på handboken, men denna riktar sig till årskurs 4-6. Samarbete har skett med en referensgrupp bestående av erfarna lärare från 3 grundskolor i Farsta.

I augusti 2016 gick boken Handbok för klassråd årskurs 4-6 på tryck i 500 ex.

Under HT 2016 genomfördes introduktionsutbildningar i materialet för olika kommuner och ca 300 ex av boken har sålts under perioden aug-dec 2016.

Uppdrag

Konkreta mål för utveckling av uppdrag:

- Att prioritera uppdrag med koppling till hållbar demokratiutveckling, föreningsutveckling, medborgardialog, barn och ungas inflytande, barnrättsperspektivet och skoldemokrati.
- Att skapa nya, långsiktiga verksamheter ihop med våra samverkanspartners
- Att utvärdera våra samverkansprojekt och dokumentera våra erfarenheter efter avslutade verksamheter.

Långsiktiga samverkansprojekt

Långsiktiga samverkansprojekt är när DemokratiAkademin samverkar med andra i projekt eller kring verksamhetsutveckling under en period som sträcker sig längre än över ett år.

Ledarskap, religion och demokrati

Demokratiakademin har samarbetat med Nämnden för statligt stöd till trossamfund, SST, kring

en utbildning för unga ledare i olika trossamfund. Målsättningen var att de som genomgår programmet fördjupar sin förmåga att leda grupper med ett demokratiskt förhållningssätt och stärks i sin ledarroll i respektive samfund. Därefter kommer vi tillsammans med SST att titta på möjligheterna att fortsätta vårt samarbete och utveckla utbildningen.

Farsta skoldemokrati

Sedan 2007 har DemokratiAkademin jobbat med Farstas kommunala högstadieskolor för att samverka och utveckla skolans demokratiuppdrag och i synnerhet elevinflytandet. Varje år genomförs elevkonferenser för elevråden, elevskyddsombuden och kamratstödarna, planeringsmöte med elevrådsstyrelserna samt rektorsträffar. Farstas skolor deltog i år i arbetet med framtagandet av klassrådshandboken för åk 4-6.

I augusti genomförde tre halvdagskonferenser om Klassrådshandboken för samtliga lärare i mellanstadie- och högstadieskolorna. Dessutom genomfördes också en halvdags uppstartskonferens för viktiga aktiva vuxna som har särskilt uppdrag att verka för att säkerställa skolornas demokratiuppdrag.

Fritidsforum Självbestämmande, inkludering och hälsa

Under 2013–2015 har vi samverkat i Fritidsforums treåriga nationella Arvsfondsprojekt med Anette Pettersson som projektledare, utbildare och processledare. Under januari till mars 2016 har detta arbete slutförts genom framtagande av en metodbok.

Större uppdrag

Större uppdrag är när DemokratiAkademin samverkar med andra i utbildningsinsatser eller kring verksamhetsutveckling under flera tillfällen under ett år där insatserna är stora i termer av tidsåtgång och omfattning.

Sveriges trossamfund (SST)

År 2016 genomförde DemokratiAkademin på uppdrag av Nämnden för statligt stöd till Sveriges trossamfund, SST, ett ledarskapsprogram med fokus på demokrati och mänskliga rättigheter för unga aktiva inom trossamfunden i Sverige. Programmet innehöll sammanlagt åtta dagar under våren hösten och ställde frågan: hur förverkligar vi demokrati i praktiken? Målsättningen var att de som genomgår programmet fördjupar sin förmåga att leda grupper med ett demokratiskt förhållningssätt och stärks i sin ledarroll i respektive samfund. Gästföreläsare var Brian Palmer och Hanna Gerdes.

Årlig demokratikonferens för folkbildning ”Vestlunddagarna”

Vestlunddagarna är en årlig demokratikonferens som föreningen för folkbildningsforskning har arrangerat. Under 2016 års arrangemang var DemokratiAkademin medarrangör.

Reacta

Unga, Makt och Hälsa är ett hälsofrämjande utvecklingsprojekt som Reacta driver med stöd av Allmänna Arvsfonden. Projektets syfte är att främja och öka ungas självupplevda fysiska och psykiska hälsa genom att utveckla hälsoråd som ett verktyg för elevhälsa.

Det hälsofrämjande arbetet utgår från metoderna ungas organisering, empowerment, motiverande samtal och egenvård. Genom att utveckla och prova dessa metoder i samband med hälsorådens aktiviteter och den generella kontakten med eleverna stärks det hälsofrämjande arbetet till en helhet.

Anette Pettersson handleder projektledaren och är utbildare och processledare i delar av projektets utbildningsinsatser bl.a. under projektledarkonferensen 22 april i Åstorp och projektets nätverksträff i Västerås 16 september.

Miljöpartiet

DemokratiAkademin har sedan april 2014 medverkat i uppstart, planering och genomförande av Miljöpartiets utbildningsprogram för kommun- och landstings/regionpolitiker "Grattis, du är förtroendevald!". Sofia Zackrisson arbetade under våren fram en form kring utbildningsprogrammets material "Grattis du är förtroendevald" för avdelningar och distrikt i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan och Miljöpartiets partikansli i detta arbete samt med kommun- och landstingskommittén och jämställdhetskommittén. Sofia genomförde ett spridningsseminarium på Miljöpartiets kongress den 13-14 maj i ett seminariepass kopplat till politikerrollen utifrån nya upplägget.

Mänskliga Rättighetsdagarna 17-19 november

DemokratiAkademin genomförde 2 seminarier och ett miniseminarium, samt hade en utställningsmonter under dagarna.

Ledarskap, religion och demokrati Trossamfunden utgör idag en stor del av vårt samhälle i Sverige. Hur ger vi förutsättningar till unga ledare att stärka samverkan mellan olika trossamfund och fördjupa demokratin i Sverige? Ungas roll i demokratiutveckling är en avgörande framgångsfaktor för att lyckas. Men syns det? Deltagare: Alice Bah Kuhnke, Kultur och demokratiminister, Jana Jakob och Rahim Hassanali från SST:s utbildningsprogram, Åke Göransson generalsekreterare(SST) Anette Pettersson chef DemokratiAkademin.

Vad är meningen med politiken? Hur ska vi få ett jämlikt politiskt deltagande? Vad är förutsättningar för en demokratisering? Deltagare: Komikern Melody Farshin, Tina Acketoft, riksdagsledamot Liberalerna,

Nazem Tahvilzadeh, fil.dr i offentlig förvaltning, Rosanna Dinamarca, riksdagsledamot Vänsterpartiet, Daniel Díaz, förbundsorganisatör Hassela Solidaritet, Sofia Zackrisson, DemokratiAkademin

Vart är världen på väg? DemokratiAkademiens Anette Petersson samtalade och reflekterade tillsammans med Soraya Post, Christina Johnsson och Elisabet Abiri över det dagsaktuella läget för demokrati och mänskliga rättigheter.

Korta samverkansprojekt

Korta samverkansprojekt är när DemokratiAkademin samverkar med andra i utbildningsinsatser eller kring verksamhetsutveckling under enstaka tillfällen eller som sträcker sig över korta tidsperioder. Under året har Demokratiakademiens kansli samverkat med Förbundet Folkhögskollärarna, Olof Palmes Internationella Center, ABF Stockholm, Tyresö kommun, Ludvika kommun, LSU, Stenbergaskolan, Örnsköldsviks kommun, Örgryte-Härlanda stadsdel, hyresgästföreningen i Västerås, PRO, Reacta, Söderhamns kommun, Karlstad fritidsförvaltning, VÅGA VISA – kommuner i samverkan om utvärdering 9 september, Demokrativecka Enskede-Årsta – Vantör ABF Stockholm hösten 2016, Västra Frölunda kultur- och fritidsförvaltning 28 september, SLUP 8 oktober, Stockholm, Västerbottens kulturskolor 29 oktober, Piteå, ABF:s nätverk för funkisorganisationer, Norrbottens läns ungdomsråd, Jakobsbergs Folkhögskola, Ung fri tid 18-19 oktober, Håbo kommun, Östhammars kommun, Ludvika kommun 15 november, Tyresö Kommuns enhet för Bibliotek, MUCF och Arvidsjaur kommun

Mänskliga Rättighetsdagarna

Mänskliga Rättighetsdagarna, MR-dagarna, är Nordens viktigaste och största samlade mötesplats för frågor kring mänskliga rättigheter. År 2016 arrangerades MR-dagarna på Malmö Live i Malmö. Arbetet med 2016 års MR-dagar var genomgående framgångsrikt. Det förberedande, processinriktade arbetet med en lokal arbetsgrupp därmed förankring i det lokala civilsamhället förstärktes. Tillgängligheten till evenemanget förbättrades genom bland annat större andel program på andra språk än svenska och engelska samt genom ökad andel teckentolkade programpunkter. Kvaliteten på evenemanget bedömdes av arrangemangets besökare generellt vara god. Antalet besökare var rekordmånga, ca 5000 personer.

Projektets vision, syften och mål justerades under verksamhetsåret till:

Idén om mänskliga rättigheter är ett av mänsklighetens största framsteg. Respekten för mänskliga rättigheter är en grundval för fred, frihet, rättvisa, demokrati och hållbar utveckling.

Mänskliga Rättighetsdagarnas övergripande målsättning är att bidra till att respekten för de mänskliga rättigheterna genomsyrar samhället.

Övergripande syfte:

Mänskliga Rättighetsdagarna ska vara Nordens viktigaste samlade mötesplats för frågor kring mänskliga rättigheter.

Mänskliga Rättighetsdagarna syftar till:

att bredda och fördjupa det offentliga samtalet samt sprida kunskap kring mänskliga rättigheter

att lyfta de mänskliga rättigheterna högre upp på den politiska dagordningen

att skapa en arena för alla som arbetar med eller intresserar sig för mänskliga rättigheter att träffas och utbyta erfarenheter och utveckla samarbetet mellan frivilligorganisationer och de myndigheter som har ett särskilt ansvar för mänskliga rättigheter

att erbjuda kunskap och metoder för praktisk tillämpning av de mänskliga rättigheterna

att lyfta fram utmaningar inom området för mänskliga rättigheter lokalt och globalt

att bidra till att utveckla lokalt och regionalt MR-arbete i Sverige genom att förlägga arrangemanget i olika delar av landet

Verksamhetens konkreta målsättningar Mänskliga Rättighetsdagarna 2016

Mänskliga Rättighetsdagarna levde genomgående upp till de konkreta mål som sattes för verksamheten.

- 163 organisationer, myndigheter och företag medverkar som utställare och/eller programarrangörer
- 116 längre programpunkter som behandlade årets teman samt andra aspekter av mänskliga rättigheter och utvecklingsfrågor arrangerades. Ca 5000 personer tog del av detta program.
- På utställartorget genomfördes 67 miniseminarier och andra framträdanden som var kostnadsfria för besökarna att ta del av.
- Ca 52 000 besök gjordes under året på MR-dagarnas hemsida.
- MR-dagarna hade omfattande täckning i rikstäckande medier, stor täckning i lokala medier och omfattande genomslag i sociala medier ("trendade" bl.a. på Twitter).
- Ett stort antal kompetenshöjande seminarier/workshops genomfördes för särskilda yrkesgrupper.
- Utställartorget, miniseminarieprogrammet var gratis för besökare att ta del av. Ett stort antal mindre civilsamhällesorganisationer erbjöds möjlighet att delta på utställartorget och/eller med miniseminarier kostnadsfritt.

Ambitioner och utmaningar

MR-dagarna har sedan 2008 haft ambitionen att förankra MR-dagarna lokalt och regionalt. Av den anledningen etablerades en lokal arbetsgrupp i Malmö och stormöten med lokalt civilsamhälle och en rad enskilda möten hölls för att tillmötesgå lokala och regionala behov och önsknings. Detta resulterade bland annat i att ett omfattande undertema kring asylrätten lades in i programplaneringen. En extern utvärderare anlätades för att undersöka MR-dagarnas arbete med lokal förankring. Utvärderingen bekräftar bilden av att detta arbetssätt är effektivt, demokratiskt och skapar lokalt/regionalt engagemang.

Möjligheten till nätverkande och möten under och inför MR-dagarna utvecklades under året, dels genom utbildningstillfällen och nätverksträffar för programarrangörer inför evenemang, dels genom organiserade mingel och mer informella aktiviteter under pågående evenemang.

Ytterligare en ambition för årets MR-dagar var att fortsätta utveckla konceptet med en tredje helt kostnadsfri dag. Konceptet anses betydelsefullt för att bredda arrangemanget och inkludera målgrupper som annars inte nås. Att alla skall kunna delta i en diskussion om mänskliga rättigheter har per definition ett stort värde för MR-dagarna. Låga kostnader samt tillgängliga och centralt belägna lokaler gör trösklarna för ett deltagande låga. Trots stora satsningar blev dock deltagandet under lördagen 2016 något lägre än väntat. Farhågan att den kostnadsfria delen skulle kunna konkurrera ut den avgiftsbelagda delen kan anses vara obefogad. Upplägget med en kostnadsfri dag kommer att utvärderas och justeras inför 2017 års evenemang.

Det interna organisationsutvecklingsarbetet för att hitta hållbara strukturer för att driva projektet MR-dagarna har hunnit långt. Detta handlar om att trygga bl.a. ekonomiska förutsättningar, långsiktiga samarbeten och personalbemanning på kansliet samt att utveckla våra strukturer för att jobba med tillfälliga lokala kanslier och arrangörsgrupper. En långsiktig projektplanering innebär också att flera års konferenser planeras parallellt för att i god tid hinna skapa rätt förutsättningar på den ort där MR-dagarna ska hållas.

Att erbjuda deltagare, arrangörer och talare en trygg miljö under MR-dagarna är viktigt. MR-dagarna har länge förlitat sig på att säkerhetsansvarig personal på den anläggning vi hyr in oss på, samt polis på orten gör en riskanalys och ansvarar för att följa upp hot, incidenter och tillbud under konferensen. Allt eftersom arrangemanget vuxit sig större har vi dock insett att detta inte är tillräckligt. En mer omfattande analys och handlingsplan togs fram under 2015 med syfte att skapa större trygghet och beredskap samtidigt som evenemangets öppna karaktär bibehålls. 2016 vidareutvecklades planen och det praktiska säkerhetsarbetet är nu väl utvecklat.

Ett annat område som MR-dagarna avsåg att förstärka under perioden 2016-2017 är projektets hållbarhetsarbete. En plan är ännu inte antagen, men en checklista används i väntan på denna plan. Som arrangörer har vi redan vidtagit många åtgärder för att minska vårt ekologiska fotavtryck, bl.a. att endast servera vegetarisk mat samt att sluta servera mineralvatten till de årligen ca 500 medverkande i programmet. Även social hållbarhet tas i beaktande i upphandling av tjänster. Bland annat samarbetar projektet endast med hotell som har fackliga avtal och är ”porrfria”.

Medarbetare hos föreningen Ordfront under 2016.

Johan Berggren, Daniel Wiklander (vik), Pernilla Dure, Elisabeth Tingdahl, Annika Hallman, Caroline Matsson, Malin Slätis, Micael Wennbom(vik), Elisavet Tziampasis-Johansson(proj), Anette Pettersson, Sofia Zackrisson, Josefin Emitslöf, Eugene Wolynsky, Alvard Artenyan och Anna Wigenmark.

Praktikanter: Sanna Ghotbi, Johanna Bäckström och Anna Bogg.

För mer information:

www.ordfront.se

www.mrdagarna.se

www.ordfrontmagasin.se

www.demokratiakademin.se

www.democracy.se